Rok II. Tarnowskie Góry, dnia 13 maja 1931 r. Nr. 30.

NOWINY

Pismo poświęcone sprawom lokalnym.

TYGODNIK
na Powiat
Tarn. Góry, Lubliniec
oraz Gminy
Szarlej i W. Piekary.
Cena numeru 20 groszy.

Wychodzi w każdą środę i sobotę
Przedpłata miesięczna z dostawą do domu wynosi 1,50 złoty.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Tarnowskie Góry, Rynek 13. Telefon nr. 1034.

REKLAMY: 0,20 złoty za 1 łamowy wiersz mm
OGŁOSZENIA według umowy.

Czy bezrobocie w Polsce ma charakter przejściowy, czy chroniczny?

Na czoło zagadnień gospodarczych o skali światowej, wysuwa się w ostatnich latach coraz gwałtowniej problem bezrobocia, jako aktualny i piekący problem, coraz bardziej oddalający się od możliwości jego rozwiązania. O ile przed wojną właściwie problemu bezrobocia w dzisiejszem tego słowa znaczeniu nie było, gdyż bezrobocie miało raczej charakter sezonowy i przejściowy, związany z fluktuacjami konjunkturalnemi, nastąpiły po wojnie tak poważne i strukturalne przesunięcia na rynku pracy, że w poszczególnych krajach bezrobocie stało się chorobą chroniczną, a rzesze bezrobotnych sięgają już nawet miljonów ludzi.

Zagadnieniu temu poświęcono szereg poważnych prac i niezliczoną ilość artykułów, stanowi ono na terenie międzynarodowym przedmiot poważnych i głębokich rozważań, należy jednak stwierdzić, że ani organizacje międzynarodowe, ani też poszczególne państwa na własnym terenie nie znalazły dotychczas środka, któryby bezrobocie chroniczne umiał usunąć albo mu zapobiec. Wszystkie środki, jakie nam z tej dziedziny są znane mają charakter paljatywów, które w zależności od zasobności danego państwa w większej lub mniejszej mierze mogą bezrobocie łagodzić, co jest niewątpliwie pożądanem, lecz w żadnym wypadku nie wystarczającem podejściem do tego zagadnienia.

Jeżeli chodzi o Polskę to szereg faktów przemawia za tem, iż sytuacja u nas w odróżnieniu od państw wysoce uprzemysłowionych w tej dziedzinie nie jest tak beznadziejna. Musimy sobie bowiem uświadomić że w państwach wysokouprzemysłowionych, gdzie poziom życiowy ludności jest stosunkowo wysoki, wytwórczość rodzima przekracza znacznie potrzeby własne i kwestja usunięcia w mniejszym lub większym stopniu bezrobocia jest ściśle uzależniona od możliwości ekspansji nazewnątrz. Wiemy jednak, że wobec ogólnych tendencyj w kierunku samowystarczalności, te możliwości ekspansji nie wzrastają, a przeciwnie ulegają coraz większemu zmniejszeniu. Tymczasem w Polsce obserwujemy dość poważny niedorozwój spożycia wewnętrznego i gdyby możliwości konsumcji kraju w pewnym tylko stopniu wzrosły, wytwórczość rodzima przy obecnej zdolności produkcyjnej miałaby olbrzymie pole na rynku wewnętrznym. O ile więc kraje wysokouprzemysłowione przy podejściu do rozwiązania bezrobocia napotykają na trudności z zewnątrz, których bardzo często opanować nie można. Polska ma sytuację łatwiejszą, gdyż istnieją możliwości rozwojowe i to większe od innych krajów na własnym rynku.

Pozatem stan bezrobocia w Polsce w chwili największego napięcia nie przekracza znacznie 1 proc. ludności, podczas gdy naprzykład w Niemczech w okresie napięcia nie odbiega daleko od 8 proc. ludności. Jest rzeczą niewątpliwą, że my w naszych warunkach finansowych przy niskim stanie dochodu społecznego i ten znacznie mniejszy stan bezrobocia bardzo dotkliwie odczuwamy, niemniej jednak z punktu widzenia ekonomicznego stwierdzić musimy, że bezrobocie w Polsce jest łatwiejsze do opanowania, a w każdym wypadku nie musi ono mieć charakteru chronicznego.

Optymizm więc jest bezsprzecznie uzasadniony, nie może być on jednak przesądny, albowiem musimy sobie uświadomić, że jesteśmy krajem pozbawionym prawie zupełnie kapitałów własnych, a równocześnie krajem do którego napływ kapitałów zagranicznych jest narazie bardzo słaby. Proces kapitalizacji wewnętrznej został u nas kilkakrotnie gwałtownie przerwany, a układ stosunków gospodarczych i szereg wad w naszym systemie gospodarczym nie sprzyja mu obecnie. Jesteśmy państwem młodem, które w krótkim stosunkowo czasie musiało zrealizować postulaty, jakie normalnie realizowane są przez całe pokolenia. Jesteśmy krajem, który z tych czy innych względów nie zdobył sobie jeszcze dostatecznie zaufania lękliwego kapitału międzynarodowego, a który walczyć musi z wrogą mu propagandą na terenie międzynarodowym. Im solidniej jednak i skrupulatniej wywiązywać się będziemy z naszych zobowiązań wobec zagranicy, tem szybciej przyciągać będziemy ten kapitał, tembardziej, że kapitał ten ma u nas olbrzymie możliwości działania, podczas, gdy te możliwości w szeregu innych krajów coraz bardziej się zwężają. Przy odpowiedniej akumulacji kapitałów płynnych w naszych warunkach rozwojowych bezrobocie może być zupełnie usunięte, a nawet nie jest wykluczony okres, w którym będzie brak rąk do pracy.

Jeżeli emigrację traktować będziemy jako pewnego rodzaju doraźny sposób odpływu nadmiernej ilości rąk roboczych, to i w tym względzie jesteśmy w lepszej sytuacji, aniżeli kraje, w których ilość bezrobotnych sięga miljonów ludzi. Gdyby bowiem obecne ograniczenia emigracyjne zostały nieco złagodzone, to odpływ nawet kilkudziesięciu tysięcy ludzi miałby dla naszego rynku pracy bardzo duże znaczenie, podczas gdy emigracja w krajach wysokouprzemysłowionych stanu bezrobocia nawet łagodzić nie może, gdyż musiałaby przybrać większe rozmiary, aniżeli to w granicach możliwości jest do pomyślenia.

Reasumując możemy stwierdzić, że horoskopy opanowania bezrobocia w Polsce znajdują się w każdym razie w granicach normalnych możliwości rozwojowych naszego kraju i zależne są od środków finansowych, które prędzej czy później będą musiały być dla nas dostępne.

Dr. Adolf Atlas.

Sprawy lokalne z Tarn. Gór.

Z odbytego Walnego Zebrania Kółka Śpiewackiego „Szczęść Boże" przy Spółce Brackiej w Tarn. Górach w dniu 8 maja b. r. w sali p. Rutkowskiego O godz. 8,30 wieczorem p. insp. Gallus, jako prezes Kółka zagaił zebranie, witając obecnych, poczem sekretarz odczytał protokół z ostatniego Walnego Zebrania, który to zebrani przyjęli jednogłośnie bez poprawek. Następnie ustępujący Zarząd złożył sprawozdanie z działalności całorocznej, zaś Komisja rewizyjna sprawozdanie z odbytych rewizji ksiąg, poczem przedłożono wniosek o udzieleniu ustępującemu Zarządowi absolutorjum, które Walne Zebranie jednogłośnie uchwaliło. Sprawozdanie kasowe wykazało w dochodach kwotę 1.416,36 zł. w rozchodach kwotę 1.382,10 zł. pozostałość na koniec roku 64,26 zł. zaś obecny stan kasy wynosi 322,76 zł. Następnie przystąpiono do wyboru nowego Zarządu, który pozostał w tym samym składzie jak w roku ubiegłym w skład którego wchodzą: p. p. insp. Gallus jako prezes, Kazyk, jako zast. Teimert, jako dyrygent, Kaczmarek, jako zast., Hetmańczyk, jako sekr., Śmiatek, jako zast., Musiol, jako skarbnik, Owczarek, Kaczmarek J. jako archiwarjusze, Cieplik, Graniczny, Ferdyn, Chmielorz, Marek, Zowiślok, jako ławnicy, Gajda i Faber, jako rewizorzy kasy. Uchwalono urządzić 3 czerwca b.r. w Sielance dla członków i ich rodzin letnią zabawę familijną, ustalenie programu zabawy pozostawiono Zarządowi, któremu polecono by zorganizował także wycieczki pozamiejscowe dla członków kółka i ich starszych członk. rodziny bez udziału dzieci. Po uchwaleniu dalszych drobnych spraw zakończono urzędową część Walnego Zebrania wspólnem odśpiewaniem hasła górników „Zieleni się jodła" poczem nastąpiła część wesoła, w ciągu której podwójny kwartet Kółka pod batutą p. dyrygenta Teimerta odśpiewał kilka pięknych utworów.

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie w Tarnowskich Górach zawiadamia swoich członków, że w obecnym roku członkowie korzystać mogą na kolejach państwowych z 25 proc. zniżki cen biletów w każdą stronę do miejscowości klimatycznych i wycieczkowych na podstawie legitymacji Związku Towarzystw Turystycznych. Miejscowości do których przysługuje członkom prawo, nabywania ulgowych biletów wyszczególnione są w legitymacjach. Polskie Tow. Tatrzańskie uzyskało w schroniskach czeskich jugosłowiańskich i bułgarskich znaczne ulgi dla swoich członków, a mianowicie zniżki cen za noclegi i pierwszeństwo przy ich zamawianiu. Potrzebne w tym celu nalepki do legitymacji nabyć można w miejcowym Kole P. T. T. Wszelkie wiadomości dotyczące P. T. T. ogłasza się na tablicy obok apteki p. Bogdany'ego.

Ulgę powyższą stosuje się przy przejazdach pomiędzy stacjami:

Białystok, Bielsko, Bydgoszcz, Cieszyn, Drohobycz, Grudziądz, Katowice, Kielce, Kolomyja, Kraków, Lublin, Lwów, Łuck, Łódź, Nowy Sącz, Piotrków, Poznań, Radom, Sosnowiec, Stanisławów, Tarnopol, Tarnów, Toruń, Warszawa, Wilno, Włocławek i Żywiec z jednej strony a stacjami:

Augustów, Bystra, Brozniów, Białowieża, Braslaw, Chęciny, Cieszyn, Druskieniki, Germakówka, Gdynia, Hel, Hrebenów, Hucisko, Inowrocław, Iwanie Puste, Iwonicz,, Jaremcza, Jeleśnia, Kartuzy, Kielce, Kolibki, Orłowo, Kołomyja, Kruszwica, Krzemieniec, Krynica, Landarowo, Łyntupy, Łowoczne, Maków, Mikulczyn, Milówka, Muszyna, Nadwórna, Nałęczów, Nowy Targ, Olkusz, Osielec, Piwniczna, Płoczczno. Puławy, Rabka, Raycza, Rymanów, Rytno, Sandomierz, Skole, Sławko, Sianki, Stary Sącz, Sucha, Suwałki, Tatarów, Tleń, Truskawiec Zdrój, Tuchla, Ustroń, Wąchock, Wejherowo, Węgierska Górka, Wilkowice —Bystra, Wisła, Worochta, Woronienka, Zakopane, Zaleszczyki, Zwadroń, Żegiestów Zdrój i Żywiec,

z drugiej strony, o ile odległość przejazdu w danej wynosi conajmniej 50 kilometrów.

Ze Szkoły Górniczej. Dyrekcja Szkoły Górniczej w Tarnowskich Górach donosi, że przyjmowanie kandydatów na nowy trzyletni kurs szkolny, rozpoczynający się dnia 1 września br. odbędzie się w biurze podpisanej Dyrekcji, w godzinach urzędowych, od 1 do 15 czerwca 1931 r. w którym to czasie kandydaci winni zgłosić się w Dyrekcji szkoły osobiście i przedłożyć statutem przewidziane dokumenta.

Termin egzaminu wstępnego do szkoły górniczej, którego przedmiotem będzie w br. nadto planimetrja, wyznacza się na dzień 26 i 27 czerwca br. każdorazowo o godz. 8 rano.

Miesięczne zebranie właścicieli domów i gruntów w Tarnowskich Górach odbyło się dnia 10 maja 1931 w lokalu p. Cieczki. Na zebraniu tem załatwiono kilka drobnych spraw a mianowicie:

1) w sprawie numeracji mieszkań w wykonaniu zarządzenia policyjnego należy w domach znajdujących się ponad 4 mieszkania każde mieszkanie zaopatrzyć numerem. Numera takie na tabliczkach emaljowych uchwalono zakupić przez właścicieli w firmie Tarnogórski Handel Żelaza jako najtaniej ofiarującej po zniżonej cenie dla członków związku. Zatem do 15 maja br. należy się zaopatrzyć w odnośne numery w wspomnianej firmie.

2) W sprawie tablic (w sieni) spisu lokatorów które mają być do 1. 7. br. umieszczone w głównej sieni domu, odnośne tablice sporządzone będą przez stolarza, zaś tektury do wsadzania do tablic wykonane zostaną przez Drukarnię Polską. Po uzys-

kaniu najniższej ceny tablic podane zostanie do wiadomości w Nowinach nazwisko odnośnego stolarza u którego należy je zakupić.

3) Uchwalono sporządzić kartki z napisami, że każdy używający toalety odpowiedzialny jest za zniszczenie tejże i takowe wywiesić w każdym mieszkaniu w poszczególnych toaletach. Kartki takie dostarczy Związek.

4) Ponadto uchwalono stwierdzić ile w tut. mieście wynajętych jest ubikacji sublokatorom w celu wykazania, ile byłoby wolnych mieszkań, gdyż podnajmujący nie potrzebują tego mieszkania. Potrzebne jest to do najbliższego zebrania, które odbędzie się jako nadzwyczajne zebranie w celu zaprotestowania przeciwko ustawie o ochronie lokatorów będącej obecnie w opracowaniu. Każdy właściciel winien przy najbliższym nadzwyczajnem zebraniu podać ile w jego domu wynajętych jest ubikacji sublokatorom.

5) Wreszcie uchwalono datę posiedzeń miesięcznych w każdą drugą niedzielę miesiąca o godz. 7 wieczorem (w porze letniej). Po załatwieniu jeszcze pewnych drobnych spraw posiedzenie zamknięto.

Zmiana rozkładu jazdy. Od 14 bm. pociągi odejdą w godzinach wieczornych już według nowego rozkładu jazdy. Poniżej nowy rozkład jazdy, którego polecamy wyciąć i zachować.

Rozkład jazdy stacji Tarnowskie Góry.

WAŻNY OD 15. V. 1931.

Do Katowic p. Król. Hutę	Do Katowic przez Siem.	Do Bytomia	Do Chebzia	Do Lublińca	Do Poznania	Do Brynka	Do Strzybnicy	Do Łodzi p. Herby N.
†) 0,42	3.45	0,32	4.35	4,46	P. 1,55	7,46	0,35	0,24
P. 4.16	10,16	4,24	12.30	6,47	7,37	12.46	4,55	
5,56	11.30	7,10	20.02	8,51	14,33	16,49	6,15	
P. 6,59	13,35	9 27		11,12	20.12	21,54	11,15	
7.48	15,20	12.04		12,41	P23,03		14,40	
9.08	18,40	13,15		15,54			18,42	
14,21	21,04	15,05		16,50			23,05	
16,05		16.25		18,31				
17,20		19,13		19,29				
21,44		20,43		22,25				
22,48								

Uwaga: P - oznacza: pociąg pośpieszny
†) „ tylko do Chorzowa

Wystawa wspaniałych obrazów artystycznych. W czasie od 13 bm. do 17 bm. pomiędzy godziną 10-tą i 19-tą urządza się wystawę wspaniałych obrazów artystycznych w sali Domu Ludowego I piętro w Tarnowskich Górach. Wystawione będą obrazy artystycznie wykonane przez słynnych malarzy p. i. Aurel Narai, Armin Glatter, Franciszek Ujuari, Rudolf Nägeli, Karol Czerna, Jerzy Nemet, Geza Kukan itd. Ponieważ jest to wystawa w Tarnowskich Górach rzadko się zdarzająca a rozchodzi się o bardzo cenne obrazy dzisiejszych najsłynniejszych 30 malarzy światowych, poleca się, aby wszyscy w wyznaczonym czasie odwiedzili tą wystawę, gdzie jest sposobność do nabycia cennego obrazu po cenie przystępnej. Wstęp wolny.

Sprawozdanie kucheń dla bezrobotnych.

1. Dotąd wydano na prowadzenie miejskich kuchen dla bezrobotnych
luty 1931r. .... 3207,48 zł
marzec " .... 4611,79 "
kwiecień " .... 4983,33 "
razem: 12802,60 zł

wydano litrów zupy względnie porcji:
luty 1931r. .... 15965 ½ litr
marzec „ .... 24050 ½ „
kwiecień „ .... 22965 „
razem: 62981 litrów.

Nadmienia się, że p. radca Grzonka wpłacił 90.00 zł. na poprawienie potraw przez święta wielkanocne. Kwotę zebrano z pośród pracowników parowozowni.

Z sali sądowej. W poniedziałek Sąd Grodzki w Tarnowskich Górach pod przewodnictwem p. Sędziego Kozłowskiego przy współudziale oskarżyciela publicznego prokuratora Dra p. Kubalskiego rozpatrywał sprawę przeciwko adwokatowi Drowi Władysławowi Tempce, posłowi na Sejm Rzeczypospolitej w Król. Hucie. Sprawa ta była sensacją w Tarn. Górach, ponieważ chodziło o przedstawiciela wyborców.

Pośród licznej publiczności na sali sądowej, okazywali większe zainteresowanie członkowie jego stronnictwa. Po wywołaniu sprawy stanęli oskarżony Dr. Tempka, bez obrony, oraz sześciu świadków z Szarleja. Dr. Tempce zarzucał akt oskarżenia występek z § 131 u. k. a mianowicie, że w listopadzie w Szarleju na wiecu twierdził fakta zmyślone, aby przez to wywołać pogardę dla urządzeń państwowych. Oskarżony zarzucił, że kwalifikacja występku z § 131 u. k. jest mylna, i że mógłby być ewentl. oskarżony za występek zniewagi, ściganej jedynie na wniosek z § 187 u. k. i na dowód tego przedłożył Sądowi orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Toruniu, który w analogicznym wypadku wydał rozstrzygnięcie. Ponadto oświadczył, że na wiecu krytycznym mówił iż „system sanacyjny" a nie jak zarzuca oskarżenie „rząd sanacyjny" wydał na cele wyborcze 700 miljonów złotych, i na tą okoliczność powołał się na świadectwo osób z prezydjum zebrania.

Na tem Sąd rozprawę odroczył i postanowił do przyszłego terminu zawezwać świadków odwodowych i dowodowych.

Śląscy regjonalni poeci w Tarn. Górach. Nie od rzeczy będzie rzucić parę słów o poetach regjonalnych śląskich, którzy do nas zawitają w środę (13 V.) z programem nader starannym. Niektórzy z nich zdobyli sobie już kartę w dziejach literatury polskiej. Nowela G. Morcinka pt. „Serce za tamą" i jego powieść „Byli dwaj bracia" ukazały w całej piękności świat górniczy śląski i zyskały autorowi zasłużoną sławę; w jego ślady podążą młody Ad. Fierla, autor poezyj „Kwiaty przydrożne" i nowel górniczych, pełnych tragizmu, zebranych w „Hałdach" a któż nie zna Karlika z Kocyndra, twórcy „Wesela śląskiego", wnuka sławnego narodowca Julijusza Ligonia. Mniej znany, a niesłusznie, bajkopisarz i satyryk Em. Imiela da się poznać z fragmentu większego poematu regjonalnego. Wł. Żelechowski, którego talent, wybitnie liryczny, nabiera w ostatnich czasach coraz więcej głębi, dochodzącej w niektórych utworach do granic mistyki, z drugiej strony coraz się zżywający z miastem i fabryką na Śląsku wystąpi z najnowszemi lirykami. J. Zabierzewka, odzwierciedlająca ból współczesnych czasów w pełnych siły wierszach, pogłębiająca ideowo swą twórczość, zamknie poetycką część programu.

W części koncertowej wystąpią p. Jad. Lenderówna, pełna czaru sopranistka, i St. Kruzer — artyści opery katowickiej. Przy fortepianie sam dyr. opery katowickiej p. Jarosław Leszczyński. Program, jak widać, urozmaicony i niezwykle ciekawy. Poeci utwory swe recytować będą sami, co rzecz naturalna ma swe wielkie walory.

Mamy wrażenie, że tarnogórskie obywatelstwo i młodzież szkolna (ma możność słyszenia dobrej deklamacji) dopiszą, zwłaszcza, że niskie ceny wstępu nie stoją tu na przeszkodzie. Trzeba bezwzględnie poprzeć twórcze wysiłki kulturalne młodego Śląska. Dodajemy ponadto, że imprezy tego rodzaju jeszcze w naszem mieście nie było.

Nowy adwokat. W naszem mieście osiedlił się nowy adwokat p. Wojtyna Jan. Wymieniony był sędzią w Chojnicach na Pomorzu. Adwokat Wojtyna urzęduje w Tarnowskich Górach przy ul. Lublinieckiej nr. 20 vis a vis Sądu.

Towarzystwo Śpiewu im. A. Mickiewicza w Tarnowskich Górach urządza dnia 14 maja rb. wycieczkę dla swych członków do Miasteczka. Zarząd Towarzystwa prosi o liczne przybycie. Zbiórka o godz. 14-tej w małej sali Domu Ludowego.

Nieszczęśliwy wypadek. W niedzielę, dnia, 10 bm. o godzinie 11,20 uległ nieszczęśliwemu wypadkowi na stacji Tarnowskie-Góry Bronisław Markowski, lat 17, zatrudniony w firmie Anioł. Po załadowaniu baniek od mleka do pociągu lublinieckiego na peronie II samowolnie cofnął wózek bagażowy za blisko ku torze. Lokomotywa zajeżdżającego na stację pociągu osobowego najechała wózek bagażowy, wskutek czego Markowski został siłą rzucony pod pociąg, w następstwie czego doznał okaleczenia głowy i zmarł podczas transportu do szpitala. Winę ponosi śp. Markowski, albowiem nie reagował na ostrzeżenie pracowników kolejowych.

Z pow. Tarn. Gór.

Tarnowice Stare. Franciszek Jonda starszy post. P. P. Woj. Śl. i strażnik Nowicki Jan przytrzymali przemytnika Kitę Stanisława za niedozwolony przemyt 55 pomarańcz z Niemiec do Polski, przeciwko któremu skierowano dochodzenie karne za przemyt.

Repty Nowe. (Wielka strzelanina na pograniczu w Reptach Nowych). Jak nam donoszą, placówka Straży Granicznej w Reptach Nowych rozbiła bandę przemytników którzy przemycili 45 kg rodzynków sułtanek oraz 96½ ltr. spirytusu w ogólnej wartości 630 zł. Towar odebrano przemytnikom na polskiej stronie, a po użyciu broni przez przodownika Lasończyka, starszego strażnika Pietrzykowskiego, Szpakowskiego, Grackiego i innych przytrzymano 6 przemytników i to Dudę Ant. Trefona Pawła, Trefona Piotra, Kowackiego Józefa, Pokułę Stanisława, i Szkopa Stefana. Wszystkich przemytników oddano do ukarania.

Lasowice. W środę dnia 6 b. r. odbyło się w tutejszej szkole zebranie miesięczne Stowarzyszenia Rezerwistów i Byłych Wojskowych, na którem zakomunikowano członkom, że w niedzielę dnia 10 b. m. odbędzie się ostre strzelanie konkursowe na Strzelnicach w Czarnej Hucie i w Bobrownikach i na które wydelegowano wyznaczoną przez Pow. Kom. ilość członków. Oprócz tego postanowiono urządzić w święto Wniebowstąpienia Pańskiego, dnia 14 b. r. w pobliskim lesie bezpłatne ostre strzelanie bronią małokalibrową (z flobertów) dla członków i rezerwistów, chcących stać się członkami. Zarząd prosi o liczny udział wszystkich rezerwistów w tem strzelaniu.

— —

W ubiegłą niedzielę okazały nasze towarzystwa nadzwyczajną ruchliwość. Już o godz. 6-tej rano odbyła się z ramienia Straży Pożarnej i Stowarzyszenia Rezerwistów pobudka. O godz. 9.20 zaś zebrali się nasi strażacy i udali się w pochodzie z sztandarem przy dźwiękach orkiestry do tutejszego kościoła na nabożeństwo, odprawione na ich intencję z okazji święta patrona strażactwa św. Florjana. Po południu odbyły się zawody w palanta pomiędzy drużynami miejscowego S. M. P. i S. M. P. Kozłowa Góra. Następnie odbyły się zawody w koszykówkę pomiędzy drużyną tutejszego P. W. i W. F. i skombinowaną drużyną gimnazjalną Repty Nowe i Repty Stare. W ogrodzie zaś p. Golczynej odbyło się z ramienia Straży Pożarnej strzelanie o nagrody. Oprócz tego odbyły się zebrania Związku Powstańców i Kongregacji Marjańskiej, która w przyszłą niedzielę poświęci swój sztandar. Wieczorem odbyła się na sali p. Golczynej zabawa taneczna Straży Pożarnej, zaś na sali p. Wieliczki przedstawienie teatralne tutejszego Tow. śpiewu „Harmonja", które odegrało obraz z rzeczywistego życia w 9 odsłonach z śpiewami i tańcami p. t. „Los sieroty" i francuską operetkę jednoaktową „Papugi naszej Babuni". Sztuki te zostały odegrane ku zadowoleniu widzów. Szczególnie podobał się krakowiak, wyćwiczony i prowadzony przez p. Huterę i p. Nowarzankę. Zawitały do nas także 2 huśtawki amerykańskie i strzelnica, które cieszą się wielką frekwencją.

Repty Stare. Tutejsza Kongregacja Marjańska urządziła w niedzielę dnia 10 maja b. r. w przepięknie udekorowanej sali p. Brondera w Reptach Starych przedstawienie teatralne. Przedstawiono sztukę na tle religijnem p. t. „Marja Magdalena" oraz humoreskę „Dla marnego grosza". Amatorzy wywiązali się z poszczególnych ról zadawalająco, za co publiczność obdarzyła ich hucznemi oklaskami. Podczas przerw przygrywała doborowa orkiestra pod batutą znanego kapelmistrza p. Banasia. Obywatele z zadowoleniem stwierdzają, że nasza orkiestra rozwija się dzięki energicznej pracy kapelmistrza i poszczególnych muzyków bardzo pomyślnie. Przedstawienie zaszczycili swoją obecnością miejscowy ks. proboszcz i bawiący tutaj rodak Starych Reptów ks. proboszcz Karch oraz inni wybitni działacze narodowo-społeczni jak naczelnik gminy p. Łukoszczyk, p. Walisko, p. Dierlich i spora liczba obywateli sąsiedniej gminy Repty Nowe. Słyszano słuszne żale na fakt, że sala ma tylko jedno wejście, co może się dać w znaki przy ewentl. wypadku pożaru itp. i co jest tem niebezpieczniejszem, że sala znajduje się na I piętrze; możeby się dało w tej sprawie coś poczynić.

Miasteczko. Miejscowy Klub sportowy „Odra" urządza w święto Wniebowstąpienia Pańskiego dnia 14 b. m. o godz. 19.30 w restauracji p. Żmiji zwykłe zebranie miesięczne. Zarząd prosi o liczny udział w tem zebraniu członków i sympatyków.

Świerklaniec zaczyna od pewnego czasu już oddychać duchem zgody i pojednania. To też uroczystość 3-go maja oraz wielkiego III-go powstania Śl. były nacechowane wielką powagą.

Przed południem o godz. 10-tej odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele parafjalnym, na którem ks. Proboszcz Madla wygłosił okolicznościowe kazanie, wspominając o wiekopomnej Konstytucji 3-go maja. O godz. 3-ciej odbywały się na boisku w Świerklańcu zabawy i gry dla dziatwy szkolnej, przyczem dzieci zostały dożywione i obdarowane różnemi pomocami naukowymi oraz zabawkami. Dla obywateli odbywał się w tym samem czasie koncert. O godz. 20 tej odbyła się akademja ku uczczeniu Konstytucji 3-go maja oraz III-go powstania. Akademję zagaił Pan Naczelnik Gminy Zejer. Następnie złożyły się na akademję dobrze wyćwiczone pieśni dzieci Starego Chechła oraz deklamacje.

W wielkiem skupieniu publiczność wysłuchała referatu Pana Nawrata o Konstytucji i wielkiem Powstaniu Śl. Przemówienie referenta wywarło duży wpływ i wrażenie na publiczność, za co podziękowano hucznemi oklaskami. Akademję zakończył pan Naczelnik uczciwszy poprzednio poległych powstańców. Po odśpiewaniu Roty, długo jeszcze bawiono się zgodnie i z wielką powagą.

Wszystkim którzy się przyczynili ku uświetnieniu tej podwójnej uroczystości „Serdeczne Bóg zapłać".

Z RADZIONKOWA

W dniu 10 maja 31r. zwołał tarnogórski okręg śpiewaczy próbę okręgową dla Chórów męskich w Radzionkowie w lokalu p. Tyczki. Z mających się stawić Chórów nie zjawiło się Nakło. Zjawiły się . Sucha Góra, 20 druhów, Przyjaźn Radzionków 24 druhów, Chór Kolejowy Tarn.-Góry 38 druhów i Harfa Radzionków 50 druhów, razem 132. Lekcję Okręgową zagaił druh wiceprezes okręgu Pietryga Paweł z Radzionkowa. Z Okręgu przybyli druhowie: dyrygent Masarczyk, sekretarz Lończyk i ławnik Czaja. Druh dyrygent Masarczyk przećwiczył pieśni zjazdowe: **Ogólne** na

chóry Męskie: Śpiewak wita, (Maszynskiego), pieśń wojenna i Hejnał. Ku ogólnemu zadowoleniu z wyjątkiem małych usterek chóry po krótkiej próbie harmonijnie się pogodziły tak, że do terminu zjazdowego w dniu 7-go czerwca przy dobrej chęci da się dużo poprawić. A więc dalej do pracy druhowie, bo zjazd przed drzwiami.

Wywiadowcy Kom. Straży Gran. z Tarn. Gór skonfiskowali u Hajdy Anastazji 2 suknie jedwabne, oraz ślubny garnitur męski wartości 350 zł. Po spisaniu protokołu skierowano doniesienie karne przeciw wymienionej.

Z SZARLEJA

Redukcja na kop. Nowa Helena. Zarząd kop. Nowa Helena w tych dniach wypowiedział 500 robotnikom załogi. Dotknięci zostali tak robotnicy dołowi jak i z płóczki. Zwolnienie nastąpi z dniem 27 b. m. Redukcja ta wywołała w całej okolicy bardzo przygnębiające wrażenie.

I. Komunja św. Dzieci parafji szarlejskiej przystępują w jutrzejsze święto Wniebowstąpienia Pańskiego poraz pierwszy do Stołu Pańskiego. Będzie to niewątpliwie jedna z owych serdecznych a pięknych uroczystości, jakie młoda parafja szarlejska tak godnie umie obchodzić. Biedne dzieci zaopatrzone zostały w nowe ubranka przez Panie z Konferencji Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo.

Ostatnia droga śp. Józefa Wodarczyka. W ubiegłą niedzielę odbył się na cmentarzu szarlejskim pogrzeb zmarłego na udar serca śp. Wodarczyka Józefa, dozorcy płóczki. Śp. Wodarczyk był znaną na terenie Szarleja osobistością, należał do współzałożycieli miejscowej ochotniczej Straży Pożarnej, w której w roku 1926 został członkiem honorowym. Cześć jego pamięci!

Z W. PIEKAR

Przyjęcie sodalisek. W ubiegłą niedzielę odbyło się w kościele parafjalnym w W. Piekarach uroczyste przyjęcie Sodalisek-nauczycielek z Katowic w liczbie20. Piękne i wzruszające do głębi serca kazanie wygłosił obecny w Piekarach O. Jezuita Gardaczewski.

O pielęgnację naszych grobów. Nastała nam piękna wiosna i wszelka przyroda w nową przyoblekła się szatę. Na widok zielonych łanów, ukwieconych łąk i ogrodów serca nam się radują. Ale smutno jest naszym zmarłym w zimnych mogiłach. Spełnimy i tym co odeszli jakąś radość. A najlepiej uczynimy to, jeśli pielęgnować będziemy ich mogiłki. W niedługiem już czasie zainstalowany zostanie wodociąg, co stanowić będzie znaczne udogodnienie dla krewnych, którzy mają chęć i ochotę zająć się grobami. Mały to trud posadzić kilka kwiatów a bardzo duża zasługa wobec Boga i zmarłych.

Przy tej okazji, wspomnieć należy jeszcze o grobach naszych poległych powstańców i żołnierzy. Krzyże tam połamane a mogiły same w smutnym znajdują się stanie. Czyżby nikt się nie starał o mogiłę naszych bohaterów? A przecież istnieje Tow. Opieki nad Grobami Poległych Żołnierzy.

Obchody Kalwaryjskie odbędą się w przyszłą niedzielę na Kalwarji. Po południu będą również obchody stacyj różańcowych. Bierzcie czynny udział.

Z życia „Sokoła" W niedzielę dnia 10 bm. odbyło się na sali p. Gruszki zebranie miesięczne Tow. gimn. „Sokół". Z powodu nieobecności prezesa, który musiał iść na przechadzkę, przewodniczył druh Żalek. Uchwalono ubezpieczyć członków ćwiczących, aby zapewnioną mieli pomoc w razie jakiegokolwiek wypadku. Dalej uchwalono urządzić już w bież. niedzielę t. j. dnia 16 bm. zbiorową wycieczkę całego gniazda do Bizji. Po omówieniu kilku jeszcze drobniejszych spraw zamknięto zebranie hasłem „Czołem".

Mamy już wiosnę!

Wiosna w pełni! Jak rozkosznie pieści ucho to „jedno słowo wiosna", przed sobą masz zielone ogrody i sady, gdzieniegdzie łysą mozajkę kwiatów, widzisz lazur nieba, uśmiechnięte buzie (wyrażam się tak delikatnie pod względem wiosny) i nawet wargi nakarminowane pań jakoś więcej krwisto czerwienią się w wiosennych promieniach słońca.

Czy próbowałeś kochany Czytelniku obserwować wiosnę w Tarnowskich Górach?

Pierwszym jej zwiastunem jest zwykle karuzela, która wybiera targowicę na postój i lajerką krzykliwą budzi wszystkich ze snu zimowego. Wtedy to nawet niebo, nie mogące znieść tej krzykliwej kakofonji, zachmurza się i śle deszcz na ziemię, a obywatele, którzy mieszkają na drugim krańcu miasta czy nawet w Miasteczku lub Reptach powiadają: „Ha deszcz pada, pewnie już karuzela do Tarn. Gór. przyjechała!"

Drugim zwiastunem są wózki z lodami na ulicach miasta. Czasem są to włoskie lody (zwłaszcza wtedy, gdy znajdziesz w nich włos). Zwykle zima na widok tej zimnej konkurencji buntuje się i na kilka chwil wpada w rozwiośnione już miasto nasze. Sprzedawcy lodów dzwonią zębami, a wtedy słychać: „zimno się zrobiło — bo lody już sprzedają".

Dla rozgrzania wszystkich są wysyłane wezwania płatnicze za podatki. Z wiosennym świergotem ptaków, z rozśpiewaną naturą słychać jękliwe narzekania i od czasu do czasu niejeden astralny „piorun" oderwawszy się od wzbolałych ust podatnika leci hen... hen...

A propo podatków zdarzają się sceny, z których można byłoby zrobić świetny scenarjusz dla dźwiękowca. Jeden naprzykład kupiec zrobił „harakiri" a wnętrzności swe własne rzucił ulubionemu psu na pożarcie. Jeden znowu stłukł kilkanaście baterji flaszek wytrawnego likieru i najprzedniejszego wina, a w rozlanej cieczy chciał popełnić samobójstwo przez utopienie, inny znów zbił swą teściową (straszną klachulę) na kwaśne jabłko...

Niezależnie od tego promenada i Sielanka wieczorem roi się od ludzi u których z wiosną budzą się wiosenne uczucia... słychać gorące szepty miłości, bijące serca, a miljon gwiazd mruga na to wszystko figlarnie...

„Mićturn"

Z KRAJU.

15-procentowa zniżka pensyj nie dotyczy wojska.

Wobec mylnej interpretacji art. 4 ustawy skarbowej na r. 1931-32, w której sejm upoważnia rząd do odjęcia 15 proc. dodatku od pensji funkcjonarjuszom państwowym, emerytom, wdowom i sierotom, ściągnięto w niektórych okręgach tego rodzaju dodatki również z pensji wojskowych zawodowych.

Dlatego też obecnie ukazał się rozkaz W. S. Wojsk., zawiadamiający, że bezpodstawnie ściągnięty dodatek będzie zwrócony.

Skandal sądowy w Gdańsku
Sąd apelacyjny odrzucił skargę marynarza polskiego Jerzyka.

W poniedziałek ogłoszony został wyrok sądu drugiej instancji w sprawie marynarza polskiego statku „Kopernik" — Jerzyka.

Na mocy tego wyroku skarga apelacyjna od wyroku pierwszej instancji skazującego Jerzyka „za gorszący wybryk" na 6 tygodni aresztu została oddalona.

Odczytanie przez sędziego Strumpnera obszerne motywy wyroku prawie niczem nie różnią się od motywów wyroku pierwszej instancji i opierają się przeważnie na tem, że gdyby napad miał miejsce, to nie mógłby być niezauważony przez marynarza stojącego w pobliżu statku polskiego „Robur 5" oraz straży stoczni Schichau. Ta ostatnia uwaga wydaje się tem dziwniejszą, że podczas rozpraw sądowych w obu instancjach, zwłaszcza w drugiej instancji dobitnie wyjaśniono, że organizacja straży na stoczni jest całkiem niezadawalająca. Obrońca Jerzyka niezwłocznie zapowiedział zgłoszenie skargi kasacyjnej, żądając jednocześnie utrzymania w mocy postanowienia sądu najwyższego o pozostawieniu Jerzyka na wolnej stopie. Sąd jednak ten wniosek obrońcy odrzucił i zażądał kaucji w wysokości 1.500 guldenów, na co Jerzyk się nie zgodził i oddał się do dyspozycji władz. Obrońca ze swej strony złożył oświadczenie, że przeciwko zarządzeniu sądu o aresztowaniu Jerzyka ponownie wniesie protest do sądu najwyższego.

Dochodzenia w sprawie antyrządowych wystąpień w kościołach na G. Śląsku.

Jak się dowiadujemy, władze na G. Śląsku prowadzą dochodzenia przeciw kilku księżom za ich antyrządowe wystąpienia na terenie kościoła. Ponadto wystąpienia te miały się odznaczać separatyzmem i skierowane były przeciw Polakom z innych dzielnic.

Jak słychać, dochodzenia te dotyczyć mają kilku księży w Mysłowicach, Żorach i Pawłowie.

„Proszę się wylegitymować"
Niezmiernie ciekawy wyrok Sądu Najwyższego

Przed kilku dniami Sąd Najwyższy rozważał sprawę, która posiada kolosalne znaczenie dla najszerszych rzesz ludności i wzbudzić musi z tego powodu wielkie zainteresowanie. Chodziło o to, czy na każde żądania władzy obywatel musi się wylegitymować, t. zn. okazać swe dokumenty osobiste.

Sprawa ta miała swój początek w Sosnowcu. Inż. S. z Sosnowca wracał późnym wieczorem do domu, gdy nagle zbliżył się do niego policjant i kazał mu się wylegitymować. Inż. S. zapytał, z jakiego powodu, nie otrzymał jednak wyjaśnienia.

Sąd Najwyższy uznał, że inż. S. nie popełnił żadnego uchybienia ani przestępstwa, nie chcąc się wylegitymować. Odmowa wylegitymowania się tylko w tym wypadku jest przestępstwem, o ile żądanie przedstawiciela władzy opiera się na ustawie lub prawnem rozporządzeniu danej władzy. Można więc wylegitymować obywatela, który był na miejscu zakłócenia porządku publicznego, który jest prawnie ścigany przez władze w stosunku do którego prowadzi się dochodzenie i t. d.

Obywatel nadto nie jest obowiązany posiadać dowód osobisty, którego uzyskanie jest jedynie prawnem, a nie obywatela. W razie potrzeby wylegitymowania się, można posługiwać się jakimkolwiek dokumentem, nawet biletem wizytowym lub listem, skierowanym do danej osoby.

W ten sposób nieuzasadnione prawnie żądanie wylegitymowania się, nie pociąga dla obywatela żadnych skutków, o ile żądaniu temu on odmówi.

RADJO (Katowice).

Czwartek, 14 maja 1931.

11.58—12.15 Sygnał czasu z Obserwatorjum Astronomicznego w Warszawie.
12.15—14.90 Poranek symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej.
14.20—14.30 Muzyka (P. R. Warszawa).
14.50—15.00 Muzyka (P. R. Warszawa).
15.20—15.40 Muzyka (P. R. Warszawa).
16.30—16.40 Intermezzo muzyczne.
16.55—17.15 Intermezzo muzyczne.
17.40—18.30 Koncert solistów z udziałem p. Zofji Mazanowskiej (śpiew).
18.30—19.00 Recital śpiewaczy Mary Didur (P. R. Warszawa).
19.00—19.15 Rozmaitości, zapowiedź programu na dzień następny, komunikat Teatru Polskiego oraz przegląd widowisk.
20.15—22.15 „Najpiękniejsza z kobiet" — operetka Waltera Bromme (Warszawa).
23.00—24.00 Muzyka lekka i taneczna (P. R. Warszawa).

Piątek 15 maja 1031.

11.58—15.10 Sygnał czasu z Obserwatorjum Astronomicznego w Warszawie, hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie oraz zapowiedź programu na dzień bieżący.
12.10—13.10 Koncert z płyt gramafonowych.
14.35—15.15 Koncert z płyt gramafonowych.
16.15—16.30 Transmisja pieśni majowych z Wieży Marjackiej w Krakowie
16.45—17.15 Koncert z płyt gramafonowych.
17.45—18.45 Muzyka lekka (P. R. Warszawa).
20.00—20.15 Pogadanka muzyczna (P. R. Warszawa).
20.15 Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszaw. po koncercie, komunikat meteorologiczny z Warszawy, oraz nadprogram (do godz. 23.00).

Sobota 16 maja 1931.

11.40 Przegląd Prasy Krajowej P. A. T. (P. R. Warszawa).
11.58—12.10 Sygnał czasu z Obserwatorjum Astronomicznego w Warszawie.
12.10—13.10 Koncert z płyt gramafonowych.
20.30—21.30 Transmisja koncertu z Warszawy.
21.30—22.00 Transkrypcje na waltornię i fortepian (P. R. Warszawa).
22.15—22.35 Koncert Chopinowski (P. R. Lwów).
23.00—24.00 Muzyka lekka i taneczna (P. R. Warsz.).

Redaktor naczelny: Gruszka Winfryd, Tarn. Góry.
Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kaczmarek. Tarnowskie Góry.
Redaktor odpowiedzialny na W. Piekary i Szarlej: Jan Hanszla. W. Piekary.
Druk.: DRUKARNIA POLSKA. TARN. GÓRY